

za 25 september 2021
20.00 Concertzaal

VOX LUMINIS & FREIBURGER BAROCK— ORCHESTER

Royals. Händel, Lalande, Caldara

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

Biografieën

Vox Luminis (BE) onder leiding van Lionel Meunier is gespecialiseerd in het Engelse, Italiaanse en Duitse repertoire uit de 17e en vroege 18e eeuw en wordt internationaal geprezen om haar unieke sound. Een kern van vocale solisten wordt, naargelang het repertoire, aangevuld met een uitgebreid continuo, solo-instrumenten of een volledig orkest. Vox Luminis is huisartiest van Concertgebouw Brugge en startte in 2021 een structurele samenwerking met het Freiburger Barockorchester. Vox Luminis neemt op voor Ricercar en Alpha Classics, waar recent onder meer het *Requiem* van Biber en een cd gewijd aan Andreas Hammerschmidt verschenen. Het ensemble zet daarnaast, ook in samenwerking met het Concertgebouw, in op research; de komende jaren wordt de voor Bachs wereld belangrijk bundel *Florilegium Portense* verder ontsloten. **Lionel Meunier (FR)** wordt omwille van zijn gedetailleerde en krachtige interpretaties beschouwd als een van de meest dynamische artistiek leiders op het vlak van de historische uitvoeringspraktijk en vocale ensemblemuziek. Naast zijn leidende rol bij Vox Luminis is hij een veelgevraagd gastdirigent en artistiek directeur bij diverse koren, ensembles en orkesten wereldwijd.

De geschiedenis van het **Freiburger Barockorchester (DE)** begint in 1985. Enkele jonge studenten aan de Musikhochschule Freiburg (voornamelijk uit de vioolklas van Rainer Kussmaul) besloten de historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk in detail te bestuderen en hiervoor een ensemble op te richten. Na bijna twee jaar onderzoek en repetitiewerk volgde op 8 november 1987 het eerste openbare concert in Lahr. Het ensemble werd al snel een van de meest gewilde orkesten in de oude-muziekscene en verwierf internationale bekendheid. Onder Gottfried von der Goltz en Petra Müllejans reisde het orkest de wereld rond, ook met werken uit de romantiek. Tegelijkertijd werden talrijke en bekroonde cd-opnames gemaakt voor Carus, Deutsche Harmonia Mundi, harmonia mundi e.a. Nadat Petra Müllejans in 2017 met pensioen ging uit de artistieke leiding, nam de gevierde fortepianospecialist Kristian Bezuidenhout haar functie over. Daarnaast werkt het barokorkest voor bepaalde projecten ook samen met bekende dirigenten als Sir Simon Rattle, Pablo Heras-Casado, Teodor Currentzis en met René Jacobs, met wie de FBO een lange, muzikale vriendschap heeft.

Uitvoerders en programma

19.15 inleiding door Ignace Bossuyt

—

Vox Luminis: vocaal ensemble
Freiburger Barockorchester: orkest
Lionel Meunier: muzikale leiding

—

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Coronation Anthems (1727)

- Zadok the priest
- Let thy hand be strengthened
- The King shall rejoice
- My heart is inditing

Antonio Caldara (1670-1736)

Te Deum (1723)

pauze

Georg Muffat (1653-1704)

Concerto grosso 'Coronatio Augusta' nr.8 in F (1701)

- Sonata: grave
- Allemanda: largo
- Grave
- Gavotta: alla breve ma non presto
- Rondeau: allegro

Michel-Richard de Lalande (1657-1726)

Te Deum (1684)

Met Nederlandse boventiteling

Jouw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

VOCAAL

bio

Salvum fac regem — koninklijke pracht en praal

Ceremonieel machtsvertoon smeekt om muzikale omkadering die aan de gelegenheid is aangepast. Dit betekent dat de muziek enige grandeur moet uitstralen, al hoeven daarom intieme momenten niet te ontbreken. Een uitgelezen aanleiding voor gelegenheidscomposities die aan deze voorwaarde voldoen is uiteraard een koningskroning. Uit de barokperiode, met haar uitgesproken voorkeur voor pracht en praal, vaak met monumentale effecten, dateert een aantal muziekwerken die door hun intrinsieke muzikale kwaliteiten de tand des tijds hebben doorstaan. Tot de populairste behoren de vier *Coronation Anthems* die Georg Friedrich Händel in 1727 componeerde voor de kroning van de Engelse koning George II en koningin Caroline. De opdracht die de Duitser Händel van het koningshuis ontving, kwam als een bevestiging van zijn naturalisatie tot Engelse staatsburger, een van de laatste beslissingen van koning George I in datzelfde jaar. De teksten van de anthems zijn toepasselijke fragmenten uit het Oude Testament (zoals voor de zalving en de kroning): *Zadok the priest, Let thy hand be strengthening, The King shall rejoice en My heart is inditing*. Het zijn groots opgezette, extraverte composities voor koor en orkest, zonder solistische aria's. Händel voorziet een uitgebreid orkest met strijkers, hobo's, fagotten, drie trompetten en – voor de eerste maal in de Engelse kerkmuziek – pauken. *Zadok the priest* is een van zijn meest indrukwekkende composities: de orkestrale inleiding, een plechtige mars voor strijkers en houtblazers, mondt uit in een verpletterend tutti voor koor, met drie trompetten. Bijzonder verfynd is *My heart is inditing*, voor de kroning van de koningin, waar Händel de trompetten in het snelle slotdeel (*King's shall be*) pas inschakelt voor het triomfantelijke slot. Als operacomponist,

- **Vox Luminis en Freiburger Barockorchester brengen een selectie composities die bol staan van de barokke pracht en praal.**
- **Het *Te Deum* van Caldara en dat van Lalande waren beide lofzangen aan de vorst, de plaatsvervanger van God op aarde.**
- **Verder nog op het programma: composities van Händel en Muffat ter ere van de kroning van de vorst.**

die zich in Londen al vijftien jaar profileerde als dominante figuur van het muziektheater, kende Händel perfect het klappen van de zweep in het doseren van lyriek en dramatiek.

Een favoriete lofzang voor de vorst als plaatsvervanger van de Schepper op aarde is het *Te Deum*. De tekst, die vermoedelijk dateert van omstreeks 400 na Christus, bevat drie onderdelen: de lofprijzing van God de Vader met aan het slot een referentie aan de Drievuldigheid (*Te Deum*), een lofzang op Christus als de Verlosser (*Tu Rex gloriae*) en een smeekgebed tot God om ontferming (*Salvum fac*).

Händel componeerde tweemaal een *Te Deum* als danklied bij vredesverdragen. Uit 1723 dateert een *Te Deum* van Antonio Caldara, de kapelmeester van de Habsburgse keizer Karel VI, voor diens intronisatie als koning van Bohemen in de Sint-Vituskathedraal in Praag. De bezetting is voor vier solisten, twee gemengde koren en orkest. De gevarieerde tekst nodigt uit tot

een opeenvolging van contrasterende delen – langzaam of snel, solistisch of/en voor koor, intieme solistische instrumentale bezetting of groots opgevat, met trompetten en pauken, afhankelijk van de inhoud. In de meest feestelijke passages zingt het dubbelkoor met het orkest, met trompetten en pauken. Bij smeekbeden vertraagt het tempo en blijft de instrumentale begeleiding beperkt tot de strijkers: *Te ergo quaesumus* ('U dan smeken wij') en *Fiat misericordia tua* ('Moge uw barmhartigheid neerdalen'). Om Christus' glorievolle plaats aan de rechterhand van de Vader te accentueren, schakelt Caldara een solotrompet in (*Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris*).

Hét nu nog populairste *Te Deum* van een Franse barokcomponist is dat van Marc-Antoine Charpentier (1653-1704), of althans de instrumentale inleiding, algemeen bekend als de 'Eurovisiemars'. Niet minder interessant is het *Te Deum* van zijn tijdgenoot Michel-Richard de Lalande, die vooral liturgische muziek componeerde, met als hoogtepunt ca. 70 *grand motets*. Lodewijk XIV prefereerde de *messe basse*, een eenvoudige gelezen mis, maar die werd opgeluisterd door zowel solistische (*petit motet*) als groots opgevatte religieuze composities met solisten, koor en orkest (*grand motet*). Lalandes *Te Deum* uit 1684, dat hij naderhand nog enkele keren herwerkte, is een briljant voorbeeld van een uitgebreid *grand motet*, voor zes stemmen (solisten en koor), strijkers, trompetten en pauken, met soli voor hobo (of viool) in enkele vocale solistische passages. De tekst is verdeeld in zeventien fragmenten voor wisselende vocale en instrumentale ensembles: koor (het *grand chœur*) en solo, duo en trio (het *petit chœur*). De tekst is vaak weer de leidraad, zoals de plechtige, respectvolle koorvoordracht in de passus over de Heilige Drievuldigheid (*Patrem immensae majestatis*), de lieflijke (*doucement*), zeer expressieve solo op *Tu ad liberandum* (de verlossende menswording) en, als extreem contrast,

'De trompet staat sinds de middeleeuwen symbool voor de uitstraling van macht, prestige en krijgshaftigheid. Zo mag dit 'koninklijke' instrument niet ontbreken bij de kroning van vorsten of lofzangen ter ere van de Schepper en de vorst als zijn plaatsvervanger op aarde.'

de martiale solo voor bas (*fièrement*) op *Tu devicto* (de overwinning op de dood), en de smekende oproep voor het koor op *Te ergo quaesumus* ('U dan smeken wij'). Lalande spaart de trompetten op voor drie grootse passages: de instrumentale inleiding, het jubelkoor *Et laudamus nomen tuum* en het indrukwekkende slot *non confundar in aeternum* ('beschaam ons niet in eeuwigheid').

Ook puur instrumentale muziek weerklonk bij koningskroningen, zoals in 1690 een *concerto grosso* van Georg Muffat, kapelmeester in Salzburg. De componist was toen in Augsburg aanwezig bij de keizerskroning van Joseph I, bij welke gelegenheid hij de vorst een aan hem opgedragen verzameling orgelmuziek aanbood. Zijn muziek is vooral beïnvloed door de Romeinse componist Arcangelo Corelli (1653-1713), de pionier van het *concerto grosso* voor strijkers, waarin enkele solisten dialogeren met het volledige ensemble.

— Ignace Bossuyt

HUISARTIEST

'Het werd tijd voor een echte thuis', zegt artistiek leider Lionel Meunier. 'Samen met het Concertgebouw-team kunnen we over artistieke dromen praten en plannen uitdenken.'

Lees meer over Vox Luminis en onze andere huisartiesten op concertgebouw.be/huisartiesten

ZO 19 SEP – ZO 12 DEC 2021

MIND THE ARTIST

Het Concertgebouw palmt
Musea Brugge in

Muziek en dans
op verrassende
historische locaties

Mind the Artist

Op uitnodiging van Musea Brugge zorgt het Concertgebouw in het najaar voor een take-over op meerdere museumlocaties. Samen geven we opdrachten aan artiesten die met muziek en dans inspelen op de collectie en het erfgoed van de Brugse musea.

Met onder anderen Ensemble Polyharmonique, Arne Deforce en Catalina Vicens.

Lees er meer over op concertgebouw.be/mind-the-artist

Freiburger Barockorchester

eerste viool

Gottfried von der Goltz
Daniela Helm
Christa Kittel
Emanuela Breda

tweede viool

Gerd-Uwe Klein
Beatrix Hülsemann
Brigitte Täubl

altviool

Ulrike Kaufmann
Werner Saller
Corina Golomoz

cello

Stefan Mühleisen

basse de violon

Guido Larisch

violone

James Munro
Dane Roberts

hobo

Ann-Kathrin Brüggemann
Josep Domènech

fagot

Eyall Streett
Marine Falque-Vert

trompet

Jaroslav Roucek
Karel Mnuk
Pavel Janecek
Almut Rux

luit

Shizuko Noiri

orgel

Torsten Johann

pauken

Charlie Fischer

Vox Luminis

sopraan

Amelia Berridge
Caroline Weynants
Zsuzsi Tóth
Victoria Cassano
Stefanie True
Estelle Lefort

alt

Alexander Chance
Jan Kullmann
Barnabas Hegyi
Hamish McLaren

tenor

Vojtěch Semerád
João Moreira
Jasper Dijkstra
Raffaele Giordani
Philippe Froeliger
Leander Van Gijsegem

bas

Michael Craddock
Hidde Kleikamp
Matthieu Lelevreur
Lionel Meunier
Sebastian Myrus
Vincent de Soomer

In de kijker

VRIJDAG

01 OKT 2021

20.00 Onze-Lieve-Vrouwekerk

Ensemble Polyharmonique

Benedicta es ...

Ensemble Polyharmonique zingt polyfonie rond Maria op een wel heel symbolische plek: voor Michelangelo's meesterlijke Brugse sculptuur van De Maagd in de prachtige Onze-Lieve-Vrouwekerk.

In het kader van Mind the Artist

DONDERDAG

28 OKT 2021

20.00 Sint-Janshospitaal

© Evy Ottermans

Servir Antico

Memlings Apocalyps

Catalina Vicens en haar ensemble Servir Antico lieten zich inspireren door Memlings altaarstuk uit 1479 voor de samenstelling van een programma met oude en nieuwe muziek. Memling schilderde het werk niet toevallig speciaal voor het Sint-Janshospitaal, waar dit concert nu ook zal weerklinken.

In het kader van Mind the Artist

Laat weten wat je van de voorstelling vond op

 ConcertgebouwBrugge

 @concertgebouwbr

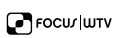
info & tickets +32 (0)78 15 20 20 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be

De Standaard

Knack

fluxus